

Vesi- ja viemärlaitoksen toiminnan järjestäminen sekä tasealijäämän kattaminen

khall 22.01.2024 § 7
21/14.05.00/2024

Valmistelija

Kunnanjohtaja

Rautavaaran kunnan sisäiselle taseyksikölle vesi- ja viemärlaitokselle on kertynyt sen vuonna 2015 tapahtuneen muodostamisen jälkeen tasealijäämää 504159,98 euroa. Rautavaaran vesi- ja viemärihuolto järjestetään omana toimintana kunnallisena vesilaitoksena ja se on kiinteä osa peruskunnan tasetta sekä toimintaa, kuitenkin erillisenä taseyksikkönä.

Vesi- ja viemärlaitokselle kertyneen tasealijäämän kattaminen sekä toiminnan voitollisuus on noussut esille useissa tilintarkastuskertomuksissa ja tarkastuslautakunnan kokouksissa. Kunnallisen vesihuollon kun tulisi lähtökohtaisesti olla voitollista toimintaa. On kuitenkin tiedostettava, että vesihuollon järjestäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä ja se on osa ns. kriittistä infrastruktuuria.

Vesihuoltolain (119/2001) 18§:n 1.momentissa todetaan, että vesihuollon ja huleveden viemäroinnin maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen uus- ja korvausinvestoinnit ja kustannukset. Maksuihin saa sisältyä enintään kohtuullinen tuotto pääomalle.

Samaisen 18§:n 3.momentissa puolestaan määritetään, että vesihuoltoa voidaan tukea kunnan, valtion ja Euroopan yhteisön varoista. Tämä tuki on otettava huomioon kustannuksia 1.momentin mukaisesti katettaessa.

Talousarviossa vuodelle 2024 vesi- ja viemärlaitoksen taseyksikön on arvioitu tuottavan tappiota 47156 euroa.

Vesi- ja viemärihuollon taseyksikkö on maksanut sisäisenä siirtona peruskunnalle sinne siirrettystä peruspääomasta vuotuista korkoa 1,5%. Tämän koron määräksi on arvioitu vuodelle 2024 20965,98 euroa.

Vesi- ja viemärlaitoksen hoitajan palkkakustannukset sivukuluineen ovat puolestaan olleet vuositasolla noin 40000 euroa.

Vesi- ja viemärihuollon taseyksikön liiketoiminta on mahdollista kääntää voitolliseksi määrittämällä sen peruspääoman koroksi 0% sekä antamalla vuosittainen avustus sisäisenä siirtona vesi- ja viemärlaitoksen hoitajan palkka- sekä sivukuluihin.

Tällöin kyseessä on vesihuoltolain 18 §:n 3.momentin mukainen kunnan tuki vesihuoltolaitokselle, joka täytyy siten ottaa huomioon kustannuksia katettaessa.

Näin toimimalla vesihuoltolaitoksen liiketoiminta on, ilman muutoksia taksoihin, kannattavaa ja sen voidaan katsoa kykenevän kattamaan, lain mukaisesti, pitkällä aikavälillä vesihuoltolaitoksen uus- ja korvausinvestoinnit sekä kustannukset.

Taseeseen kertynyt alijäämä kyetään myös kattamaan pitkällä aikavälillä.

Mahdollisten uus- ja korvausinvestointien tukemisesta kunnan, valtion tai EU:n taholta on aina päätettävä erikseen.

Mikäli vastaava peruspääomalle maksettava korko olisi ollut 0% vuonna 2022, olisi vesilaitoksen toiminta ollut tilinpäätöksessä 9039,52€ ylijäämäistä. Mikäli kunta olisi myös myöntänyt avustuksen vesi- ja viemärlaitoksen hoitajan palkka- ja sivukuluihin, olisi ylijäämää kertynyt 41484,09€.

Nyt tehtävällä päätöksellä ei ole vaikutusta peruskunnan talousarvion kokonaisuuteen tai vesi- ja viemärlaitoksen taksoihin. Jatkossa on kuitenkin huolehdittava, että vesi- ja viemärlaitoksen toiminta kattaa pitkällä aikavälillä uus- ja korvausinvestoinnit sekä kustannukset. Toiminta on pyrittävä järjestämään kustannusvastaavasti.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Mikko Kärnä

Päätösehdotus

Kunnanhallitus ehdottaa, että kunnanvaltuusto päättää

Rautavaaran kunnan tukevan vesihuoltolain 18 §:n 3.momentin mukaisesti sisäistä taseyksikköään vesi- ja viemärlaitosta määrittämällä sille siirretyn peruspääoman koroksi vuodesta 2024 alkaen 0% sekä antamalla 100%:n sisäisen avustuksen vesi- ja viemärlaitoksen hoitajan palkka- sekä sivukuluihin ylläpidon järjestämiseksi. Päätös on voimassa toistaiseksi.

sekä ohjeistaa vesi- ja viemärlaitosta huolehtimaan taksoistaan ja toiminnastaan tulevaisuudessa siten, että vesi- ja viemärlaitoksen toiminta on vesihuoltolain 18 §:n 1.momentin mukaisesti sellaista, että se kattaa, kunnan tuki huomioiden, pitkällä aikavälillä uus- ja korvausinvestoinnit sekä kustannukset. Tavoitteen tulee olla kustannusvastaavuus.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.